

Σχέδιο νόμου για την προστασία της βιοποικιλότητας

Λαμβάνοντας υπόψη,	1
Άρθρο 1 – Σκοπός	2
Άρθρο 2 – Ορισμοί	3
Άρθρο 3 – Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών	4
Άρθρο 4 – Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών	11
Άρθρο 5 – Ρυθμίσεις για την προστασία και διαχείριση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000	12
Άρθρο 6 – Ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία του φυσικού χώρου	13
Άρθρο 7 – Σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας	15
Άρθρο 8 – Προστασία της ενδημικής βιοποικιλότητας	15
Άρθρο 9- Ειδικές ρυθμίσεις για τα ξενικά - εισβλητικά είδη	16
Άρθρο 10 – Επιστημονική έρευνα	16
Άρθρο 11 – Ενημέρωση της κοινωνίας	17
Άρθρο 12 –Εθνική Επιτροπή «ΦΥΣΗ»	18
Άρθρο 13 - Ευθύνη για την προστασία της βιοποικιλότητας	18
Άρθρο 14 – Μέτρα για την αποτροπή υποβάθμισης της βιοποικιλότητας	19
Άρθρο 15 - Διαχείριση της πληροφορίας με σκοπό την προστασία της βιοποικιλότητας	20

Λαμβάνοντας υπόψη,

1. Τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τη Βιολογική Ποικιλότητα, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 2204 (Α' 59/1994)
2. Το Πρωτόκολλο της Καρθαγένης για τη Βιοασφάλεια στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τη Βιολογική Ποικιλότητα, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 3233 (Α' 51/2004)
3. Τη Σύμβαση Ραμσάρ "Για την προστασία των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων ιδίως ως υγροβιοτόπων", η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 191 (Α' 350/1974)
4. Τη Σύμβαση της Βέρνης "Για την διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης", όπως κυρώθηκε με τον ν. 1335 (Α' 32/1983)
5. Τη Σύμβαση της Βόννης "Για την διατήρηση των αποδημητικών ειδών που ανήκουν στην άγρια πανίδα", η οποία κυρώθηκε με τον ν. 2719 (Α' 106/1999)
6. Τη Σύμβαση για την Προστασία της Παγκόσμιου Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 1126 (Α' 32/1981)
7. Τη Σύμβαση της Βαρκελώνης για την προστασία της Μεσογείου Θάλασσας από τη ρύπανση (1976) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και έχει κωφωθεί από τους ν. 855 (Α' 235/1978), 3022 (Α' 144/2002), καθώς και τα συνοδευτικά της πρωτόκολλα όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν
8. Το Μεσογειακό Πρωτόκολλο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών (Μαδρίτη, Ιανουάριος 2008)
9. Τη Σύμβαση για το Διεθνές Εμπόριο των Απειλούμενων με Εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας (CITES, 1973)
10. Τη Σύμβαση για την καταπολέμηση της απερίθμωσης στις χώρες εκείνες που αντιμετωπίζουν σοβαρή ξηρασία ή/και απερίθμωση, ιδιαίτερα στην Αφρική, η οποία έχει κυρωθεί από τον ν. 2468 (Α' 32/1997)
11. Τη Διεθνή Συνθήκη σχετικά με τους Φυτογενετικούς Πόρους για τη Διατροφή και τη Γεωργία, η οποία κυρώθηκε από τον ν. 3165 (Α' 177/2003)
12. Τη Διεθνή Σύμβαση Προστασίας Φυτών, όπως έχει αναθεωρηθεί και ισχύει και η οποία κυρώθηκε από το ν. 3495 (Α' 215/2006)
13. Την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 3827 /2010 (Α' 30/2010)
14. Την οδηγία 92/43/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ΕΕL 206/7/22.7.1992)
15. Την οδηγία 2009/147/ΕΟΚ «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών»

16. Την οδηγία 2000/60/ΕΚ «Για τα θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
17. Την οδηγία 2008/56/ΕΚ «Για τον καθορισμό κοινοτικού πλαισίου δράσης στον τομέα της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον»
18. Την οδηγία 85/337/ΕΟΚ «Για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
19. Την οδηγία 2007/2/ΕΚ «για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Κοινότητα (INSPIRE)»
20. Το άρθρο 24 του Συντάγματος της Ελλάδος
21. Τις διατάξεις του ν. 1469/1950 (Α' 169) «Περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων μεταγενεστέρων του 1830 – τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους»
22. Τις διατάξεις του ν. 86/1969 «Δασικός Κώδικας» (Α' 7)
23. Τις διατάξεις του ν. 996/1971, για τους εθνικούς δρυμούς, τα αισθητικά δάση και τα μνημεία της φύσης
24. Τις διατάξεις του ν. 177/1975, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον ν. 2637/1998 (ΦΕΚ 205/Α/1998), για τις περιοχές ελεγχόμενου κυνηγιού (Καταφύγια Άγρια Ζωής)
25. Τις διατάξεις του ν. 998/1979 «Για την προστασία των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (Α' 289)
26. Τις διατάξεις του ν. 1650/1986 (Α' 160/1986) «για την προστασία του περιβάλλοντος»
27. Τις διατάξεις του ν. 2742 (Α' 207/1999) «Χωροταξικός σχεδιασμός και αιεφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις»
28. Τις διατάξεις του ν. 3044/2002(Α' 197) «Μεταφορά συντελεστή δόμησης και ρύθμισης άλλων θεμάτων αρμοδιότητος υπουργείου περιβάλλοντος, χωροταξίας και δημοσίων έργων»
29. Το π.δ. 80/1980 (Α' 40) «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας»
30. Το π.δ. 67/1981 (Α' 23) «Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της έρευνας επ' αυτών»
31. Το π.δ. 658/1981 για την προστασία της ιχθυοπανίδας των λιμνών και ποταμών
32. Το π.δ. 434/1995 (Α' 248) "Μέτρα για τη διατήρηση και προστασία αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων"
33. Την υπ' αριθμ. 414985/1985 (Β' 757) κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
34. Την υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 (Β' 1289) κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιατημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει

αποφασίζονται τα εξής:

Άρθρο 1 – Σκοπός

1. Σκοπός των ρυθμίσεων είναι η αιεφόρος διαχείριση και αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας, ως πολύτιμου και αναντικατάστατου εθνικού οικολογικού κεφαλαίου.
2. Η προστασία της βιοποικιλότητας προϋποθέτει διαδικασίες προγραμματισμού και διαχείρισης, στο πλαίσιο των οποίων εξασφαλίζεται ευρεία φάση διαβούλευσης, ώστε να αξιοποιείται η βέλτιστη επιστημονική γνώση και η διαθέσιμη τεχνογνωσία.
3. Οι ειδικότεροι στόχοι είναι οι ακόλουθοι:
 - α) Αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των σημαντικών περιοχών για τη βιοποικιλότητα, μέσα από τη βέλτιστη οργάνωση και λειτουργία του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών.
 - β) Ικανοποιητική ενσωμάτωση και εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου για την προστασία της βιοποικιλότητας.
 - γ) Επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης της βιοποικιλότητας και των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας, ιδίως εκείνων που χαρακτηρίζονται ως σημαντικά.
 - δ) Αποτελεσματικοί μηχανισμοί επιτήρησης, ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την προστασία της βιοποικιλότητας.
 - ε) Απόκτηση επαρκούς γνώσης για την κατάσταση των ειδών και οικοσυστημάτων, ως κύριο εργαλείο για την αποτελεσματική διαχείριση και προστασία της βιοποικιλότητας.

στ) Ενσωμάτωση της συνιστώσας της διατήρησης της βιοποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και στις τομεακές και αναπτυξιακές πολιτικές της χώρας.

Άρθρο 2 – Ορισμοί

- **Βιολογική ποικιλότητα ή βιοποικιλότητα:** Οι διαφορετικές δομές με τις οποίες εκφράζεται η ζωή στα διαφορετικά επίπεδα οργάνωσής της, από το γενετικό, το επίπεδο των ειδών, το επίπεδο των οικοσυστημάτων, μέχρι το επίπεδο του τοπίου, όπου κι αν βρίσκονται αυτές οι δομές, δηλαδή στην ξηρά, στο νερό ή στον αέρα, καθώς και τον τρόπο έκφρασης αυτής της ποικιλίας σε χωρική και χρονική κλίμακα.
- **Γεώτοποι:** οι γεωλογικές-γεωμορφολογικές δομές που αντιπροσωπεύουν σημαντικές στιγμές της γεωλογικής ιστορίας της γης, είναι σημαντικοί μάρτυρες της μακράς εξέλιξης της ή δείχνουν σύγχρονες φυσικές, γεωλογικές διεργασίες που συνεχίζουν να εξελίσσονται στην επιφάνεια της Γης
- **Ζώνη Ειδικής Προστασίας:** Περιοχή προστασίας με βάση την Οδηγία 2009/147/ΕΚ, η οποία περιλαμβάνεται στο δίκτυο Natura 2000 σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
- **Ειδική Ζώνη Διατήρησης:** Ένας Τόπος Κοινοτικής Σημασίας ορισμένος μέσω κανονιστικής, διοικητικής ή/και συμβατικής πράξης, στον οποίο εφαρμόζονται τα μέτρα διαχείρισης που απαιτούνται για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των τύπων φυσικών οικοτόπων ή/και των ενδιαιτημάτων των ειδών για τα οποία ορίστηκε ο τόπος, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
- **Ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης ενός είδους:** Η κατάσταση ενός είδους, για το οποίο (α) τα δεδομένα της δυναμικής των πληθυσμών του καταδεικνύουν τη συνέχιση της ύπαρξής του, σε μακροπρόθεσμη βάση, ως ζωτικό συστατικό στοιχείο των τύπων φυσικών οικοτόπων στους οποίους ανήκει, β) το γεωγραφικό εύρος κατανομής του δεν παρουσιάζει μείωση, ούτε υπάρχει κίνδυνος να μειωθεί στο άμεσο μέλλον, και γ) υπάρχει και θα συνεχίσει πιθανώς να υπάρχει ένα ενδιάτημα επαρκούς έκτασης ώστε οι πληθυσμοί του να διατηρηθούν μακροπρόθεσμα.
- **Κόκκινος κατάλογος:** Κατάλογος που παρέχει πληροφορίες για την ταξινόμια, την κατάσταση διατήρησης και την κατανομή ειδών χλωρίδας και πανίδας, και άλλων στοιχείων της βιοποικιλότητας, τα οποία κατατάσσονται σε κατηγορίες επικινδυνότητας, σύμφωνα με κριτήρια που έχει θέσει η Διεθνής Ένωση για την Προστασία της Φύσης (IUCN), όπως προσαρμόζονται για περιφερειακές αξιολογήσεις (regional assessments).
- **Ξενικό - εισβλητικό είδος:** Είδος φυτού, ζώου ή άλλου οργανισμού, που εισάγεται, εκούσια ή ακούσια, από τον άνθρωπο, σε περιοχές εκτός του ιστορικά γνωστού εύρους εξάπλωσής του και το οποίο, επεκτεινόμενο μέσω της διασποράς, εγκαθιστά πληθυσμούς, μακριά από το σημείο της πρώτης εισαγωγής του σε φυσικά ή ημι-φυσικά οικοσυστήματα, επηρεάζοντας αρνητικά τη δομή και λειτουργία τους.
- **Οικότοπος ενός είδους:** Περιβάλλον οριζόμενο από βιολογικούς και μη βιολογικούς χαρακτηριστικούς παράγοντες, στο οποίο ζει το είδος σε ένα από τα στάδια του βιολογικού του κύκλου. Ο όρος είναι συνώνυμος με τον όρο «ενδιάτημα».
- **Οικοτουρισμός:** Ο τουρισμός σε φυσικές περιοχές, ο οποίος, αντίθετα με τον μαζικό τουρισμό, δεν υπερβαίνει την φέρουσα ικανότητα της περιοχής όπου αναπτύσσεται, προωθεί την προστασία του φυσικού αλλά και του πολιτισμικού περιβάλλοντός της, συμβάλλοντας στην ευημερία των τοπικών πληθυσμών.
- **Προστατευόμενη περιοχή:** Γεωγραφικά καθορισμένη χερσαία, υδάτινη ή/και θαλάσσια ή και μεικτού χαρακτήρα περιοχή, επιστημονικά τεκμηριωμένης οικολογικής σημασίας, αφιερωμένη στην προστασία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών και συναφών πολιτιστικών πόρων, η οποία υπόκειται σε ρυθμίσεις με νομικά μέσα ή άλλους τρόπους, ώστε να επιτυγχάνονται ειδικοί στόχοι προστασίας.
- **Τόπος Κοινοτικής Σημασίας:** ένας τόπος ο οποίος συνεισφέρει σημαντικά στη διατήρηση ή την αποκατάσταση ενός τύπου φυσικού οικοτόπου του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος II της οδηγίας 92 /43 /ΕΟΚ, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ο οποίος μπορεί επί πλέον να συνεισφέρει σημαντικά στη συνοχή του Δικτύου "Natura 2000" ή/και να συνεισφέρει σημαντικά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε συγκεκριμένες περιοχές και περιλαμβάνεται στον ειδικό κατάλογο σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 της οδηγίας 92 /43 /ΕΟΚ.

- Υγρότοποι: Υδάτινα συστήματα φυσικά ή τεχνητά, μόνιμα ή εποχικά, με νερό στάσιμο ή ρέον, γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό, τα οποία χαρακτηρίζονται από το βάθος του νερού. Σ'αυτούς περιλαμβάνονται και περιοχές που καλύπτονται με θαλασσινό νερό, το βάθος του οποίου κατά τη ρηχία δεν υπερβαίνει τα έξι μέτρα. Ως μικροί παράκτιοι ή εσωτερικοί υγρότοποι ορίζονται οι υγρότοποι εκτάσεως μέχρι τριάντα (30) στρέμματα.

Άρθρο 3 – Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών

1. Το Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών αποτελείται από όλες τις περιοχές που υπάγονται σε μια ή περισσότερες από τις κατηγορίες του άρθρου 19 του ν.1650/1986, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 3 του παρόντος νόμου, με στόχο την αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των λοιπών οικολογικών αξιών τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η εποπτεία της λειτουργίας και ο κεντρικός συντονισμός του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το οποίο συνεπικουρείται επιστημονικά από την Επιτροπή «Φύση».

2. Το άρθρο 18 του ν. 1650/1986, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η βιοποικιλότητα, η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητα των συνιστωσών τους.

2. Χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές, μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής, γεωμορφολογικής, βιολογικής, επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους.

3. Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, ως:

- Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης
- Περιοχές προστασίας της φύσης
- Φυσικά πάρκα και ειδικότερα ως: εθνικά ή περιφερειακά πάρκα
- Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών και ειδικότερα ως: ειδικές ζώνες διατήρησης, ζώνες ειδικής προστασίας ή/και καταφύγια άγριας ζωής
- Προστατευόμενα τοπία ή προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί

4. Αν, για την προστασία και διατήρηση των περιοχών, των στοιχείων ή των συνόλων της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλεται παράλληλα η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, οι παραπάνω περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα αποτελούν κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής στην οποία τα αναγκαία μέτρα προστασίας κλιμακώνονται κατά ζώνες.

5. α) Για τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παρ. 3 με τις ζώνες τους καταρτίζονται σχέδια διαχείρισης, με τα οποία, στο πλαίσιο των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στις πράξεις χαρακτηρισμού, (α) καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας για τη διατήρηση των προστατευόμενων αντικειμένων, (β) εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 του άρθρου 19 και της παραγράφου 9 του άρθρου 21 και (γ) προσδιορίζονται αναλυτικά οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των κατά περίπτωση προστατευόμενων αντικειμένων. Τα σχέδια διαχείρισης συνοδεύονται από σχέδια δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους.

β) Τα σχέδια διαχείρισης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τις κατηγορίες 1, 2, 3, 4.1 και 4.2 ή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τις κατηγορίες 4.3 και 5 του άρθρου 19, όπως ισχύει. Για τις

περιοχές των κατηγοριών 1, 2, 3, 4.3 και 5 του άρθρου 19, οι πράξεις έγκρισης των σχεδίων διαχείρισης εκδίδονται υποχρεωτικώς εντός εξαμήνου από τον χαρακτηρισμό της περιοχής ως προστατευόμενης και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τις περιοχές των κατηγοριών 4.1 και 4.2 του άρθρου 19, οι πράξεις έγκρισης των σχεδίων διαχείρισης λαμβάνουν υπόψη τους εθνικούς στόχους διατήρησης που καθορίζονται με την απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, όπως αυτή προσδιορίζεται στο εδάφιο γ) της παραγράφου 4.1. του άρθρου 19.

γ) Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης για τα προστατευόμενα είδη της χλωρίδας και πανίδας, καθώς και για τους τύπους οικοτόπων του παραρτήματος Ι της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

δ) Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των σχεδίων διαχείρισης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ε) Τα σχέδια διαχείρισης έχουν ισχύ για χρονικό διάστημα πέντε ετών. Αν η πενταετία παρέλθει χωρίς να εγκριθεί νέο σχέδιο διαχείρισης, η ισχύς του υφιστάμενου παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι της εγκρίσεως του νέου σχεδίου.

6. Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης, κατά την έννοια της παραγράφου 1 αποτελούν επίσης τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας, της άγριας πανίδας και των μικροοργανισμών.»

3. Το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του ν. 3851/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου:

1. α) Ως **περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης** (*Strict nature reserves*) χαρακτηρίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, ενδιαιτήματα σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας ή εκτάσεις που έχουν σημαίνουσα θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας. Οι περιοχές αυτές υπόκεινται σε αυστηρή φύλαξη από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Στις περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου σχεδίου διαχείρισης, η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας, όπως και η εκτέλεση εργασιών που κρίνονται απολύτως αναγκαίες για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν τη διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, ειδών ή οικοτόπων.

β) Οι περιοχές αυτές περιβάλλονται από περιφερειακή – ρυθμιστική ζώνη προστασίας, επαρκούς έκτασης, ώστε να κλιμακώνονται οι όροι και περιορισμοί για την καλύτερη διασφάλιση του προστατευτέου αντικειμένου.

2. Ως **περιοχές προστασίας της φύσης** (*Nature reserves*) χαρακτηρίζονται εκτάσεις μεγάλης οικολογικής ή βιολογικής αξίας. Στις περιοχές αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που είναι δυνατό να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου σχεδίου διαχείρισης, η εκτέλεση εργασιών, ερευνών και η άσκηση ήπιων ασχολιών και δραστηριοτήτων, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας.

3. α) Ως **φυσικά πάρκα** (*Natural parks*) χαρακτηρίζονται χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα περιοχές, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών, ιδίως βιολογικών, οικολογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου. Τα φυσικά πάρκα διακρίνονται σε εθνικά και περιφερειακά.

β) Ο χαρακτηρισμός περιοχών ως φυσικών πάρκων αποσκοπεί στη διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας, καθώς και στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας ευρύτερων περιοχών της χώρας με παράλληλη παροχή στο κοινό δυνατοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και φυσιολατρικών δραστηριοτήτων.

γ) Όταν το φυσικό πάρκο ή μεγάλο τμήμα του καταλαμβάνει θαλάσσια ή δασική περιοχή, μπορεί να χαρακτηρίζεται ειδικότερα ως θαλάσσιο πάρκο ή εθνικός ή περιφερειακός δρυμός, αντίστοιχα.

δ) Για την εκπλήρωση των ως άνω σκοπών, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα και διεξάγονται επιστημονικές έρευνες, ώστε οι περιοχές αυτές να προστατεύονται επαρκώς τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης όσο και από ανθρώπινες ενέργειες και επεμβάσεις που προκαλούν αλλοίωση της κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων αξιών.

ε) Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, στα φυσικά πάρκα επιτρέπεται η άσκηση ήπιων ασχολιών και δραστηριοτήτων, οι οποίες προσαρμόζονται στο φυσικό περιβάλλον και την τοπική αρχιτεκτονική, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές προβλέπονται στην πράξη χαρακτηρισμού και το σχέδιο διαχείρισης.

στ) Για τη σαφή και κατανοητή από όλους τους χρήστες των περιοχών αυτών προστασία και διαχείριση μπορεί να προβλέπεται η οριοθέτηση ζωνών προστασίας εντός των φυσικών πάρκων και ο καθορισμός ικανής έκτασης απόλυτης προστασίας ή προστασίας της φύσης (πυρήνας). Ο καθορισμός σαφώς οριοθετημένων περιφερειακών του πυρήνα ζωνών προστασίας και/ή ήπιας ανάπτυξης, με κλιμάκωση του βαθμού προστασίας γίνεται πάντα με γνώμονα την ολοκληρωμένη προστασία των προστατευτέων οικολογικών αξιών.

ζ) Οι Εθνικοί Δρυμοί που έχουν κηρυχθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν.δ. 86/1969, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/1971 και οι Υγρότοποι Διεθνούς Σημασίας κατά τη Σύμβαση Ραμσάρ (ν.δ. 191/1974) χαρακτηρίζονται εθνικά ή περιφερειακά πάρκα με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατά τη διαδικασία του άρθρου 21 του παρόντος.

η) Τα φυσικά πάρκα διακρίνονται σε εθνικά και περιφερειακά πάρκα.

3.1 Εθνικά πάρκα (National parks)

Ως εθνικά πάρκα χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης έκτασης που είτε λόγω της θέσης τους, όπως διασυννοριακές, είτε λόγω της εξέχουσας οικολογικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται ως σημαντικές σε εθνικό επίπεδο.

3.2 Περιφερειακά πάρκα (Regional parks)

α) Ως περιφερειακά πάρκα χαρακτηρίζονται περιοχές που είτε λόγω της θέσης τους είτε λόγω της οικολογικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται σημαντικές σε περιφερειακό επίπεδο.

β) Ειδικά για τις περιστατικές φυσικές περιοχές που χαρακτηρίζονται ως περιφερειακά πάρκα, ως κύρια προστατευτέα αξία ορίζεται η διατήρηση του οικοσυστήματος σε ικανοποιητική κατάσταση, ώστε να παρέχει οικολογικές υπηρεσίες, όπως η βελτίωση της ποιότητας του αέρα, η ρύθμιση του κλίματος και του κύκλου νερού και η παροχή δυνατοτήτων αναψυχής στους κατοίκους των αστικών κέντρων. Οι περιοχές αυτές είναι δυνατόν να χαρακτηρίζονται ως «ήσυχες περιοχές στην ύπαιθρο», κατά την έννοια του εδαφίου ιγ) του άρθρου 3 της κοινοτικής οδηγίας 2002/49/ΕΚ.

γ) Στις αγροτικές περιοχές υψηλής βιολογικής σημασίας που χαρακτηρίζονται ως περιφερειακά πάρκα, ως κύρια προστατευτέα αξία ορίζεται η διατήρηση των τοπικών ποικιλιών φυτικού υλικού και φυλών ζώων, καθώς και των δομικών στοιχείων του αγροτικού τοπίου (π.χ. φυτοφράχτες και ακαλλιέργητες νησίδες στα όρια αγρών).

4. α) Ως **περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών** (Habitat / species management areas) χαρακτηρίζονται εκτάσεις χερσαίες, υδάτινες ή θαλάσσιες που υπόκεινται σε ενεργό διαχείριση για τη διασφάλιση της διατήρησης των προστατευτέων οικοτόπων και ειδών.

β) Διακρίνονται σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, Ζώνες Ειδικής Προστασίας και Καταφύγια Άγριας Ζωής.

4.1 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Special areas of conservation)

α) Οι περιοχές που περιέχονται στον κατάλογο των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας, ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 της Απόφασης 2006/613/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως εκάστοτε ισχύει, χαρακτηρίζονται με τον παρόντα νόμο ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και επισυνάπτονται ως παράρτημα στον παρόντα νόμο (παράρτημα 1). Αναλυτικοί και ψηφιοποιημένοι χάρτες των ΕΖΔ τηρούνται σε αρχείο και είναι διαθέσιμοι στο κοινό από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

β) Περιοχές της κατηγορίας αυτής μπορούν επιπλέον να ενταχθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία προστασίας του παρόντος άρθρου σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζεται ότι η οριοθέτηση, η πιθανή ζώνωση και οι θεσμοθετούμενες ρυθμίσεις, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί συνάδουν με τον στόχο προστασίας τους.

γ) Μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου του 2012, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής «Φύση», καθορίζονται εθνικοί στόχοι διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικής σημασίας (Παραρτήματα I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) που απαντώνται στην ελληνική επικράτεια με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής τους στο σύνολο της εξάπλωσής τους μέχρι το 2020. Με την ίδια ή άλλες αποφάσεις ανά ΕΖΔ ή ομάδες τέτοιων, καθορίζονται επίσης στόχοι διατήρησης ανά ΕΖΔ, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των ενδιαιτημάτων και των ειδών που απαντώνται σε κάθε μια περιοχή, και περιγράφονται στο τυποποιημένο έντυπο δεδομένων, με εξαίρεση εκείνα που θεωρούνται μη-σημαντικά σύμφωνα με το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων μέχρι το 2020, με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

α. τις οικολογικές απαιτήσεις τους

β. την κατάσταση διατήρησής τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

γ. τις απειλές και τους κινδύνους υποβάθμισης, καταστροφής ή όχλησης τους

δ. την εθνική και ευρωπαϊκή σημασία τους για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας

ε. τη συνολική συνοχή του δικτύου «Natura 2000».

δ) Οι στόχοι διατήρησης πρέπει να είναι μετρήσιμοι, ενδεδειγμένοι για την κάθε ΕΖΔ, περιεκτικοί και συνεκτικοί. Στις περιπτώσεις που η κατάσταση διατήρησης ενός τύπου ενδιαιτηματος ή ενός είδους δεν είναι γνωστή, οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ εκπονούν κατά προτεραιότητα προγράμματα έρευνας και συγκέντρωσης στοιχείων και πληροφοριών, με στόχο τον εμπλουτισμό της γνώσης ώστε να καθοριστεί η κατάσταση διατήρησης του ενώ οι στόχοι διατήρησης και τα μέτρα διατήρησης που αποσκοπούν κατ' αρχήν στην διατήρησή τους και την πρόληψη οποιασδήποτε υποβάθμισης, όχλησης ή καταστροφής τους.

ε) Οι στόχοι και τα μέτρα διατήρησης ανά ΕΖΔ ενσωματώνονται στο σχέδιο διαχείρισης που προβλέπει η παράγραφος 5 του άρθρου 18 του ν. 1650/1986, από τις εποπτεύουσες υπηρεσίες, κατόπιν αξιολόγησης των δεδομένων για την κάθε περιοχή και των σχετικών στόχων διατήρησης.

στ) Στην περίπτωση που ΕΖΔ εμπíπτουν στην αρμοδιότητα Φορέα Διαχείρισης, ο οικείος Φορέας Διαχείρισης συντονίζει την παραπάνω διαδικασία.

ζ) Η υλοποίηση δράσεων διαχείρισης των ΕΖΔ ξεκινά το συντομότερο δυνατό και όχι αργότερα από τις 20 Σεπτεμβρίου 2012.

η) Ρυθμίσεις με οριζόντιο ή και ειδικότερο χαρακτήρα για την προστασία και οικολογική διαχείριση των ΕΖΔ είναι δυνατόν να εξειδικεύονται περαιτέρω, καθώς και να ορίζονται πρόσθετες, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων υπουργών.

θ) Καταργείται η παρ. Β.2. του άρθρου 4 της ΚΥΑ 33318/3028/28.12.1998 (ΦΕΚ 1289 Β'128.12.1998).

4.2 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Special Protection Areas)

α) Με τον παρόντα νόμο εγκρίνεται ο κατάλογος των περιοχών της ελληνικής επικράτειας που έχουν ταξινομηθεί ως «Ζώνες Ειδικής Προστασίας» (ΖΕΠ) βάσει του άρθρου 4 της Οδηγίας 2009/147/ΕΟΚ και έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, ο οποίος προσαρτάται ως παράρτημα στον παρόντα νόμο (παράρτημα 2). Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, το Παράρτημα αναμορφώνεται βάσει των τροποποιήσεων του καταλόγου μεταγενέστερων ΖΕΠ.

β) Οι ΖΕΠ μπορούν επιπλέον να ενταχθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία προστασίας σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το παρόν άρθρο διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζεται ότι η οριοθέτηση, η ζώνωση και οι θεσμοθετούμενες ρυθμίσεις, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί των προστατευόμενων περιοχών συνάδουν με τον στόχο προστασίας τους.

γ) Ρυθμίσεις με οριζόντιο ή και ειδικότερο χαρακτήρα για την προστασία και οικολογική διαχείριση των ΖΕΠ είναι δυνατόν να εξειδικεύονται περαιτέρω καθώς και να ορίζονται πρόσθετες τέτοιες, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων υπουργών.

4.3 Καταφύγια Άγριας Ζωής (Wildlife refuges)

α) Ως Καταφύγια Άγριας Ζωής χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές, (χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες), που έχουν ιδιαίτερη σημασία ως σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, ή, τέλος, ως σημαντικά θαλάσσια ενδιαιτήματα. Ως καταφύγια άγριας ζωής μπορούν να χαρακτηρίζονται και οι οικολογικοί διάδρομοι μεταξύ άλλων κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών του παρόντος κεφαλαίου.

β) Εντός των Καταφυγίων Άγριας Ζωής απαγορεύονται η θήρα, η αλιεία, η σύλληψη της άγριας πανίδας, η συλλογή της άγριας χλωρίδας, η με κάθε τρόπο καταστροφή ζώνης με φυσική βλάστηση, η καταστροφή των φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση, η επιχλωμάτωση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών συστημάτων, η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων, η δόμηση εκτός σχεδίου πόλεως και ορίων οικισμών, η ανάπτυξη ιχθυοκαλλιεργειών, η διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων, καθώς και η υπαγωγή έκτασης του Καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η σύλληψη ειδών της άγριας πανίδας μόνο για ερευνητικούς σκοπούς, κατόπιν σχετικής αδείας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Επίσης, επιτρέπεται η εγκατάσταση παρατηρητηρίων της άγριας πανίδας.

γ) Εντός των καταφυγίων άγριας ζωής, οι αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες δύνανται να προγραμματίζουν και να εκτελούν ειδικά έργα βελτίωσης του βιοτόπου και έργα ικανοποίησης των οικολογικών αναγκών του βιολογικού κύκλου των ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας και ιδίως αναδάσωση, διατήρηση ακαλλιέργητων εκτάσεων, διατήρηση εκτάσεων με παραδοσιακές καλλιέργειες, διατήρηση φυτοφρακτών, έργα αναβάθμισης και αποκατάστασης υγροτοπικών εκτάσεων, δημιουργία και ανάπτυξη ζωνών φυτικής βλάστησης, δημιουργία δένδροστοιχιών κατά μήκος των αγροτικών δρόμων και ελωδών εκτάσεων. Τα έργα αυτά πρέπει να περιγράφονται σε ειδικές μελέτες διαχείρισης, οι οποίες εγκρίνονται από τον Γενικό Γραμματέα της

οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι προδιαγραφές για τη σύνταξή τους καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

δ) Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τηρεί βάση δεδομένων με όλα τα διαθέσιμα στοιχεία για την οικολογική κατάσταση και την κατάσταση διαχείρισης όλων των Καταφυγίων Άγριας Ζωής ανά την επικράτεια και δίδει τις κατευθύνσεις προς τους Γενικούς Γραμματείς Διοίκησης για την αειφορική διαχείριση των περιοχών αυτών.

ε) Οι περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως Καταφύγια Άγριας Ζωής μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, εντάσσονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

στ) Δια του παρόντος, καταργείται η παράγραφος 3 του άρθρου 57 του ν. 2637/1998.

5. α) Ως **προστατευόμενα τοπία** (Protected landscapes / seascapes) και **φυσικοί σχηματισμοί** χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης οικολογικής, αισθητικής ή πολιτισμικής αξίας και εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα πρόσφορες για αναψυχή του κοινού ή συμβάλλουν στην προστασία φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους. Στα προστατευόμενα τοπία μπορεί να δίνονται με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά τους, ειδικότερες ονομασίες, όπως αισθητικό δάσος, τοπίο άγριας φύσης, τοπίο αγροτικό, αστικό. Ως προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου χαρακτηρίζονται τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, αισθητική ή πολιτιστική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους, όπως αλύσια, παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες και αναβαθμίδες, προστατευτικές φυτείες, κρήνες.

β) Ως προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί (Protected natural formations) χαρακτηρίζονται λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της, που έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική ή αισθητική αξία ή συμβάλλουν στην διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, προστατευτική βλάστηση, παρόχθια και παράκτια βλάστηση, φυσικοί φράχτες, καταρράκτες, πηγές, φαράγγια, θίνες, ύφαλοι, σπηλιές, βράχοι, απολιθωμένα δάση, δέντρα ή τμήματά τους, παλαιοντολογικά ευρήματα, κοραλλιογενείς, γεωμορφολογικοί σχηματισμοί και γεώτοποι. Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί που έχουν μνημειακό χαρακτήρα χαρακτηρίζονται ειδικότερα ως διατηρητέα μνημεία της φύσης (Protected natural monuments). Ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση των προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών όπως και των προστατευόμενων τοπίων ή των επιμέρους στοιχείων τους απαγορεύονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των οικείων κανονισμών.

γ) Τοπία που έχουν κηρυχθεί ως αισθητικά δάση, ως περιαστικά δάση, ως προστατευτικά δάση και ως διατηρητέα μνημεία της φύσης, εντάσσονται δια του παρόντος σε αυτή την κατηγορία. Για τα ήδη κηρυγμένα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, με απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ, ρυθμίζονται οι όροι ένταξής τους.

6. Στις περιοχές (α) των παραγράφων 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου, εξαιρουμένων πιθανών τμημάτων των περιοχών αυτών που αποτελούν περιοχές των παραγράφων 1 και 2, υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας (υγρότοποι RAMSAR) και οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, σύμφωνα με την απόφαση 2006/13/ΕΚ της Επιτροπής, καθώς και (β) στις γειτονικές εκτάσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως μέσο για την προστασία του κλίματος, εφόσον με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορίζονται στα πλαίσια της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του σταθμού, διασφαλίζεται η διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής.

7. Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τηρεί βάση δεδομένων με όλα τα διαθέσιμα στοιχεία για την οικολογική κατάσταση και την

κατάσταση διαχείρισης όλων των προστατευόμενων περιοχών ανά την επικράτεια και δίνει τις κατευθύνσεις για την αειφορική διαχείριση των περιοχών αυτών».

4. Το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Για τον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών 1, 2, και 3, που προβλέπονται στο άρθρο 19 του παρόντος, την οριοθέτηση και τον καθορισμό, όρων δόμησης, χρήσεων γης και δραστηριοτήτων εντός αυτών, εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προεδρικό διάταγμα, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής «Φύση» και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης (ΕΠΜ). Η ανάθεση της ευθύνης σύνταξης ΕΠΜ πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ή του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και η έγκρισή της πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

β) Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των τυχόν ζωνών προστασίας, περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, που περιλαμβάνονται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ) γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983, όπως ισχύει.

2. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως καταφυγίου άγριας ζωής εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική αξία της περιοχής. Στην πράξη χαρακτηρισμού καθορίζονται προτεραιότητες διατήρησης για την κάθε περιοχή. Αποχαρακτηρισμός ή μείωση της έκτασης της προστατευόμενης περιοχής επιτρέπεται μόνο με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, κατόπιν αιτιολογημένης γνώμης του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

3. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως προστατευόμενο τοπίο ή ως προστατευόμενο φυσικό σχηματισμό εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική αξία του προστατευτέου αντικειμένου. Στην πράξη χαρακτηρισμού καθορίζονται προτεραιότητες διατήρησης. Αποχαρακτηρισμός ή μείωση της έκτασης του προστατευτέου αντικειμένου επιτρέπεται μόνο με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατόπιν αιτιολογημένης γνώμης του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Η διάρκεια ισχύος των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών ορίζεται σε 15 έτη. Εντός δυο ετών από την έγκριση της σχετικής ΕΠΜ, πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες οριοθέτησης της προστατευόμενης περιοχής και η θεσμοθέτηση μέτρων προστασίας και διαχείρισης, με βάση την εγκεκριμένη ΕΠΜ. Για κάθε τροποποίηση επί τα βελτίω των διαταγμάτων προστασίας περιοχών, για τις οποίες έχουν εγκριθεί ΕΠΜ, ως ημερομηνία έναρξης ισχύος των ΕΠΜ λογίζεται η ημερομηνία έγκρισης αυτής. Επικαιροποίηση των ΕΠΜ απαιτείται εάν μετά το πέρας της δεκαπενταετίας ισχύος κρίνεται απαραίτητη η τροποποίηση των μέτρων προστασίας και διαχείρισης που προβλέπονται στο διάταγμα χαρακτηρισμού. Επικαιροποίηση απαιτείται επίσης εάν κατά τη διάρκεια ισχύος σημειωθούν εξαιρετικά σοβαρές αλλαγές στην κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου.

5. Η διαδικασία ανάθεσης, σύνταξης και έγκρισης, όπως και οι προδιαγραφές των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών και των ειδικών εκθέσεων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εντός έτους από της ισχύος του παρόντος νόμου. Μέχρι τότε, εφαρμόζονται αναλόγως τα προβλεπόμενα από την ΚΥΑ 69269/5387/90 (ΦΕΚ 678 Β',) με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στο σημείο α' της παραγράφου 1.

6. Με τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, είναι δυνατόν η διαχείριση των προστατευόμενων αντικειμένων να ανατίθεται σε δημόσιες υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 2742/1999.

7. Τα σχέδια των πράξεων χαρακτηρισμού που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ανακοινώνονται πριν από την οριστική διατύπωσή τους στους ενδιαφερομένους και κατατίθενται σε δημόσια διαβούλευση για διάστημα ενός μηνός.

8. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία έχει αρχίσει η διαδικασία χαρακτηρισμού με προεδρικό διάταγμα και έως ότου εκδοθεί η πράξη χαρακτηρισμού ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναστείλει τις οικοδομικές εργασίες. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, με όμοια υπουργική απόφαση, για ένα ακόμη έτος.

9. Αιτήσεις για την έκδοση άδειας έργων και δραστηριοτήτων σε προστατευόμενες περιοχές, εφόσον έχουν υποβληθεί κατά τις διατάξεις της κείμενης σχετικής νομοθεσίας, πριν από την έκδοση των διαταγμάτων ή αποφάσεων χαρακτηρισμού των περιοχών αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 21, εξετάζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες κατ' απόκλιση των ρυθμίσεων των διαταγμάτων, αποφάσεων ή σχεδίων αυτών».

Άρθρο 4 – Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών

1. Η διοίκηση και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών των κατηγοριών 1, 2, 3, 4.1 και 4.2 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του παρόντος είναι δυνατόν να ανατίθεται στους φορείς και τα άλλα σχήματα διαχείρισης του άρθρου 15 του ν. 2742/1999. Για τις κατηγορίες 4.3 και 5, η ευθύνη διαχείρισης ανήκει κατά περίπτωση στις οικείες αρχές.

2. α) Μετά το εδάφιο γ της πρώτης παραγράφου του άρθρου 15 του ν. 2742/1999, προστίθεται εδάφιο δ, ως εξής: «Με προεδρικό διάταγμα ύστερα από πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθίσταται δυνατή η ίδρυση Διευθύνσεων Συντονισμού Προστατευόμενων Περιοχών σε επίπεδο Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ευθύνη των διευθύνσεων είναι η εποπτεία και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών που υπάγονται στη χωρική αρμοδιότητα των οικείων αποκεντρωμένων διοικήσεων, ο συντονισμός της φύλαξης από τα χωρικά αρμόδια σώματα ασφαλείας, καθώς και ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μέτρων και δράσεων διαχείρισης, έρευνας, προστασίας και ενημέρωσης. Οι διευθύνσεις μπορούν να συνεπικουρούνται από μη αμειβόμενη Συμβουλευτική Επιτροπή αποτελούμενη από επιστήμονες ακαδημαϊκών ή ερευνητικών ιδρυμάτων, ειδικούς σε γνωστικά αντικείμενα συναφή με τον χαρακτήρα και τις οικολογικές απαιτήσεις των υπό διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, καθώς και εκπρόσωπους περιβαλλοντικών οργανώσεων με αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και επιστημονική επάρκεια σε θέματα οικολογίας και διαχείρισης της βιοποικιλότητας».

β) Το εδάφιο δ της πρώτης παραγράφου, όπως ισχύει, αναριθμείται σε ε.

3. Το τρίτο εδάφιο της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 αντικαθίσταται ως εξής: «Η παροχή αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων πριν από την προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση και την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης τους ή των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, τις περιοχές αυτές καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές.»

4. Η δεύτερη πρόταση του πρώτου εδαφίου της τέταρτης παραγράφου του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Είναι πρόσωπο με απαιτούμενη προϋπόθεση την αναγνωρισμένη επιστημονική επάρκεια, εμπειρία και ενεργό δράση στα ζητήματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και δεν έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για τα

πλημμελήματα που προβλέπονται στον ν. 1650/1986, π.δ. 55/98, ν. 998/1979, ν. 86/1969 και στη νομοθεσία περί αυθαιρέτων».

5. Από το εδάφιο δ' της παραγράφου 5 απαλείφονται οι λέξεις «αποδίδεται ετησίως στο ΕΤΕΡΠΣ».

6. Μετά το εδάφιο ε' της παραγράφου 5 προστίθεται εδάφιο στ' ως εξής: «Στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συνίσταται διοικητική μονάδα, για τον συντονισμό και την υποστήριξη των διοικητικών σχημάτων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Στη μονάδα αυτή ανατίθεται η αρμοδιότητα συντονισμού, η νομική και διοικητική υποστήριξη των φορέων, η παρακολούθηση των προγραμμάτων τους, καθώς και η διευκόλυνση της οικονομικής λειτουργίας τους.»

Άρθρο 5 – Ρυθμίσεις για την προστασία και διαχείριση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ισχύουν οι εξής περιορισμοί:

- α) Απαγορεύεται η εγκατάσταση ιδιαιτέρως οχλουσών και επικίνδυνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 96/82/EK (Seveso), όπως ισχύει.
- β) Απαγορεύεται η εγκατάσταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων υψηλής όχλησης, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα της ΚΥΑ 13727/724/2003 (ΦΕΚ Β' 1087/5.8.2003).
- γ) Απαγορεύεται ο καθορισμός περιοχών των κατηγοριών α και β της παρ. 2 του άρθρου 1, και Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) του άρθρου 29 του ν. 2545/1997.
- δ) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται κριτήρια και ρυθμίσεις για τη λειτουργία ή την απομάκρυνση υπαρχουσών εγκαταστάσεων των ανωτέρω περιπτώσεων.
- ε) Απαγορεύεται η χρήση μη φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων παραγωγής γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό επιβάλλεται η εφαρμογή του καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης σε όλη την έκταση των περιοχών Natura 2000.
- στ) Απαγορεύεται η τοποθέτηση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων, πλην εκείνων που ενημερώνουν τον επισκέπτη για την περιοχή ή προωθούν τις ήπιες φυσιολατρικές δραστηριότητες.

2. α) Στα γήπεδα που βρίσκονται εκτός των εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εκτός των ορίων των προ του έτους 1923 νομίμως υφιστάμενων οικισμών ή εκτός των ορίων των οικισμών με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους, σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Ζώνες Ειδικής Προστασίας, το ελάχιστο εμβαδόν για τη δόμηση καθορίζεται σε 10.000 τ.μ. Δεν εφαρμόζονται κανενός είδους σχετικές παρεκκλίσεις. Με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να αυξηθεί με Προεδρικό Διάταγμα το ελάχιστο εμβαδόν.

β) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, εξειδικεύεται η ως άνω διάταξη.

γ) Στα κάθε είδους σχέδια χρήσεων γης δεν επιτρέπεται ο καθορισμός ελάχιστου εμβαδού γηπέδων μικρότερου από το ως άνω προβλεπόμενο ούτε η επαναφορά σε ισχύ σχετικών παρεκκλίσεων κανενός είδους.

δ) Ειδικότερες υφιστάμενες διατάξεις ρύθμισης του χώρου, οι οποίες προβλέπουν μεγαλύτερα όρια αρτιότητας ή περιορίζουν τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, διατηρούνται σε ισχύ.

3. Στις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας, εκτός οικοτόπων προτεραιότητας, μπορεί κατά περίπτωση να επιτραπεί η χωροθέτηση έργων και σχεδίων των οποίων οι επιπτώσεις έχουν εκτιμηθεί ως σημαντικές στην αντίστοιχη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μόνον εάν, στη βάση επαρκούς τεκμηρίωσης, αξιολογηθούν ως επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος για την εθνική οικονομία, δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση και έχουν προβλεφθεί ικανά για την περίπτωση αντισταθμιστικά μέτρα ώστε να διασφαλισθεί η συνολική

συνοχή του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Εντός δυο μηνών από την έγκριση των έργων και σχεδίων αυτών, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις αναμενόμενες επιπτώσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν. Το πρώτο εδάφιο της παράγραφο 2 του άρθρου 6 της ΚΥΑ 33318/3028/28.12.1998 (ΦΕΚ 1289 Β'128.12.1998) τροποποιείται αναλόγως.

4. Εκπονούνται και εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σχέδια διαχείρισης για όλες τις μορφές αλιείας (μέση, παράκτια και ερασιτεχνική) εντός των ΕΖΔ και των ΖΕΠ, τα οποία στοχεύουν στη διατήρηση των προστατευόμενων θαλάσσιων ειδών, οικοτόπων και ιχθυοαποθεμάτων της κάθε περιοχής, μέσω του περιορισμού της αλιευτικής προσπάθειας, της αύξησης επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων και τοπικών ή/και χρονικών περιορισμών.

5. Απαγορεύεται η αλιεία με συρόμενα εργαλεία σε λιβάδια Ποσειδωνίας και σε περιοχές με κοραλλιογενείς σχηματισμούς επίπεδου τύπου.

6. Απαγορεύεται η αγκυροβολία σε λιβάδια Ποσειδωνίας και σε περιοχές με κοραλλιογενείς σχηματισμούς.

7. Απαγορεύεται η αλιεία με στατικά δίχτυα σε περιοχές με κοραλλιογενείς σχηματισμούς εδραίου τύπου.

8. Απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία ιχθυοκαλλιεργειών σε λιβάδια Ποσειδωνίας.

Άρθρο 6 – Ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία του φυσικού χώρου

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονεί εθνικό σχέδιο προσαρμογής των δράσεων διαχείρισης οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας ανάλογα με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

2. α) Με τις υπουργικές αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομών, που καθ' οιονδήποτε τρόπο προβλέπεται να επηρεάζουν τους φυσικούς βιοτόπους διαβίωσης και εξάπλωσης απειλούμενων ειδών άγριας πανίδας ή χλωρίδας ή να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα, ορίζεται η υποχρέωση καταβολής και το ύψος ειδικής εισφοράς, η οποία καταβάλλεται εκ μέρους του αναδόχου του έργου προς το «Πράσινο Ταμείο». Μέρος της εισφοράς αυτής διατίθεται για την επιστημονική καταγραφή και παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου στην πανίδα, τη χλωρίδα και τους οικοτόπους. Το υπόλοιπο της εισφοράς χρησιμοποιείται για έργα, προγράμματα και παρεμβάσεις αποκατάστασης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου.

β) Η ειδική εισφορά της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται από τον ανάδοχο, μόλις πραγματοποιηθεί η πρώτη προς αυτόν πληρωμή από τον κύριο του έργου.

γ) Ο τρόπος υπολογισμού της ειδικής εισφοράς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, που είναι απαραίτητη για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών α) Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, β) Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και γ) Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο εντός εξαμήνου από της ισχύος του παρόντος νόμου.

3. Ειδικότερα όσον αφορά τον παράκτιο χώρο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μεριμνά για την έκδοση οδηγιών προς τις αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή των αρχών της ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιας ζώνης, σύμφωνα με τις υποδείξεις της σύστασης 2002/413/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

4. α) Οι μικροί παράκτιοι υγρότοποι με μέγεθος μικρότερο ή ίσο ~~100~~ στρ. οριοθετούνται ως στοιχεία της παράκτιας ζώνης και υπάγονται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί αιγιαλού.

Για τις παραπάνω ενέργειες λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια, η ισχύς έστω ενός από τα οποία πιστοποιεί την ύπαρξη υγροτόπου:

- κατάλληλες υδρολογικές συνθήκες, που οδηγούν σε κατάκλυση ή κορεσμό των εδαφών με επιφανειακό ή υπόγειο νερό σε συχνότητα και διάρκεια τέτοια, ώστε να είναι ικανές να στηρίζουν υγροτοπική κατά το πλείστον βλάστηση, η οποία είναι προσαρμοσμένη σε συνθήκες κορεσμένου εδάφους
- παρουσία υδρομορφικών εδαφών,
- παρουσία αλοφυτικής ή υδροφυτικής ή υπερευδατικής ή παρυδάτιας δενδρώδους βλάστησης

β) Ο κατάλογος των οριοθετημένων μικρών υγροτόπων εγκρίνεται εντός δύο ετών από τη δημοσίευση του παρόντος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για τη δημιουργία του καταλόγου και την οριοθέτηση των υγροτόπων αξιολογούνται υφιστάμενες καταγραφές, βάσεις δεδομένων και τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα. Για την προστασία τους από κάθε κρίσιμη και μη αναστρέψιμη υποβάθμιση, οι αρμόδιες υπηρεσίες περιβάλλοντος της χωρικά αρμόδιας Περιφέρειας εισηγούνται τον χαρακτηρισμό και την οριοθέτησή τους.

γ) Η αποτελεσματική φύλαξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων αποτελεί αρμοδιότητα των κατά περίπτωση οικείων τοπικών αρχών. Στη περίπτωση που μικροί υγροτόποι βρίσκονται εντός ορίων οικισμών με την ένταξη τους στο κατάλογο του εδαφίου (β) εξαιρούνται των ορίων του οικισμού.

5. Οριοθετούνται η παράκτια ζώνη και ιδίως οι «αμμώδεις εκτάσεις» που χρήζουν προστασίας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται τα κριτήρια οριοθέτησης. Στις εκτάσεις αυτές απαγορεύεται καταρχάς η δόμηση. Με την απόφαση οριοθέτησης μπορεί να εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης ή να τίθενται ειδικοί όροι για την προστασία τους. Μέσα στις εκτάσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται ο αιγιαλός και η παραλία εφόσον έχουν καθοριστεί.

6. Εκπονούνται και εγκρίνονται με κοινή απόφαση των υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής πενταετή σχέδια διαχείρισης για όλες τις μορφές αλιείας (μέση, παράκτια και ερασιτεχνική), τα οποία ανάμεσα σε άλλα μέτρα περιλαμβάνουν τοπικούς και χρονικούς περιορισμούς για την προστασία θαλάσσιων ειδών και οικοτόπων, περιοχών αναπαραγωγής ιχθύων και περιοχών γόνου, και αύξηση επιλεκτικότητας αλιευτικών εργαλείων. Η εκπόνηση και ανά πενταετία επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης βασίζεται σε σχετική έρευνα και επιστημονική παρακολούθηση.

7. Για την πραγματοποίηση αναδασμών εντός των ορίων προστατευόμενων περιοχών ακολουθείται η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Σε κάθε περίπτωση κατοχυρώνεται η διατήρηση της φυσικής βλάστησης σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με αυτό που προϋπήρχε του αναδασμού.

8. Για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας η θαλάσσια κυκλοφορία παρακολουθείται, ελέγχεται και υπόκειται σε διαχείριση μέσω της λειτουργίας εθνικού συστήματος VTMS (Vessel Traffic Monitoring Information System). Η λειτουργία του συστήματος αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

9. Μετά την παράγραφο 8 του άρθρου 22 του ν.1650/1986 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής: «Υστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εκδίδεται προεδρικό διάταγμα για τη θεσμοθέτηση οικονομικών κινήτρων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, περιλαμβανομένου, ενδεχομένως, και συστήματος ανταποδοτικών οφελών ως κίνητρο σε ιδιώτες ή τοπικές κοινωνίες για τη διατήρησή τους, με στόχο την αναγνώριση της αξίας των υπηρεσιών και των λειτουργιών που προσφέρουν τα οικοσυστήματα, ειδικότερα όταν διατηρούνται σε ικανοποιητική κατάσταση».

Άρθρο 7 – Σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συντάσσει εθνικό κατάλογο σημαντικών ειδών χλωρίδας, πανίδας και τύπων φυσικών οικοτόπων, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού. Ο κατάλογος υποδιαιρείται σε κατηγορίες προστασίας. Ως κατηγορίες προστασίας θεωρούνται οι κατηγορίες κινδύνου των εθνικών κόκκινων καταλόγων. Οι χρονικά πιο πρόσφατοι κόκκινοι κατάλογοι θεωρούνται οι κύριοι κατάλογοι απειλούμενων ειδών. Οι κατάλογοι αυτοί συμπληρώνονται ανάλογα με τα αποτελέσματα της απογραφής της κατάστασης της βιοποικιλότητας που προβλέπει το άρθρο 12 και τον κατάλογο ενδημικών ειδών που προβλέπει το άρθρο 9 του ν. 2742/1999 καθώς και σύμφωνα με τα υφιστάμενα επιστημονικά δεδομένα.

2. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς εκπονεί και εφαρμόζει σχέδια δράσης, δίνοντας προτεραιότητα:

α) Στα είδη των οποίων η προστασία και διαχείριση επιβάλλεται από τις διεθνείς συμβάσεις που έχει κυρώσει η Ελλάδα, και από την κοινοτική νομοθεσία.

β) Στα είδη που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες κινδύνου του εθνικού και των διεθνών κόκκινων καταλόγων και στις διεθνείς συμβάσεις.

γ) Στα ενδημικά είδη.

δ) Στα είδη που παρουσιάζουν ιδιαίτερα κατακερματισμένη κατανομή.

ε) Στα είδη που είναι σημαντικά για τις τοπικές κοινωνίες (τροφή, πρώτες ύλες, παραδοσιακά φάρμακα), ακόμα και αν δεν περιλαμβάνονται στους κόκκινους καταλόγους.

στ) Στις ιθαγενείς φυλές ζώων ή ποικιλίες φυτών.

3. Το περιεχόμενο των σχεδίων δράσης των απειλούμενων ειδών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εντός ενός έτους από τη θεσμοθέτηση της συγκεκριμένης ρύθμισης. Τα σχέδια δράσης καταρτίζονται υπό την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και εγκρίνονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής «Φύση».

Άρθρο 8 – Προστασία της ενδημικής βιοποικιλότητας

1. Για την προστασία των ενδημικών ειδών χλωρίδας και πανίδας και των μικροοργανισμών απαγορεύεται η αποκομιδή, συλλογή, κοπή, εκρίζωση, κατοχή, μεταφορά δειγμάτων κάθε είδους, εμπορία, βλάβη, καταστροφή, και η απευθείας ή έμμεση θανάτωσή τους. Εξαιρούνται είδη της χλωρίδας και ιθαγενείς φυλές ζώων που είναι σημαντικά για την τοπική παραγωγή και κατανάλωση, εκτός αν το σχέδιο δράσης για τα είδη αυτά προβλέπει διαφορετικά.

2. Αιτήσεις για έκδοση αδειών για την εκπόνηση ερευνών ή μελετών που αφορούν ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας και μικροοργανισμών εγκρίνονται από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Στις αιτήσεις θα πρέπει να περιγράφεται αναλυτικά η μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Με το πέρας της έρευνας ή μελέτης τα αποτελέσματα για την ενδημική βιοποικιλότητα κοινοποιούνται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Προαπαιτούμενο για την έκδοση σχετικής άδειας είναι ότι δεν θα υποστεί βλάβη το ενδημικό είδος ή άλλα προστατευόμενα είδη και προστατευόμενοι οικότοποι της περιοχής. Επίσης προαπαιτούμενη θεωρείται η παραίτηση από τυχόν προκύπτοντα δικαιώματα δικαιοχρησίας προς όφελος του δημοσίου.

3. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με φορείς με εγνωσμένη εμπειρία και γνώση στο αντικείμενο, συγκεκριμένα με ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικές εταιρείες ή μη κυβερνητικές οργανώσεις που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και επιστημονική επάρκεια, καταρτίζει οδηγούς αναγνώρισης των κυριότερων ενδημικών ειδών χλωρίδας και πανίδας, ανά κατηγορία απειλής. Τους οδηγούς αυτούς αποστέλλει στις αρμόδιες αρχές και τα τελωνεία όλης της χώρας, ώστε να διευκολύνει το έργο του εντοπισμού των συναφών εγκληματικών πράξεων.

4. Το σύνολο των γενετικών πόρων της Ελλάδας λογίζεται ως εθνικό κεφάλαιο, του οποίου η χρήση υπόκειται σε όρους και περιορισμούς, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της

Βόννης για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και το δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση τους, και σύμφωνα με τις προβλέψεις της Σύμβασης της Βιοποικιλότητας για το θέμα. Η χρήση των γενετικών πόρων προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και την έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών.

Άρθρο 9- Ειδικές ρυθμίσεις για τα ξενικά - εισβλητικά είδη

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα και κέντρα, εκπονεί έρευνα επικινδυνότητας και συντάσσει κατάλογο των ξενικών-εισβλητικών ειδών στα οικοσυστήματα της χώρας .

2. Τα ξενικά-εισβλητικά είδη υποδιαιρούνται σε κατηγορίες ανάλογα με τον κίνδυνο εξάπλωσής τους και τις εκτιμώμενες επιπτώσεις στη δομή και λειτουργία των οικοσυστημάτων.

3. Ανάλογα με την κατηγορία κινδύνου το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συντάσσει σχέδια διαχείρισης των αντίστοιχων ξενικών-εισβλητικών ειδών. Τα σχέδια περιλαμβάνουν ρυθμίσεις για τα εξής θέματα:

α) Την πρόληψη εισαγωγής ξενικών- εισβλητικών ειδών, την ενημέρωση και την ανταλλαγή πληροφοριών.

β) Τον έγκαιρο εντοπισμό και την εξάλειψη, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της διάδοσης των ξενικών-εισβλητικών ειδών.

γ) Την παρακολούθηση, τον έλεγχο και το μακροπρόθεσμο περιορισμό της εξάπλωσης των ξενικών-εισβλητικών ειδών.

δ) Την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας των οικοσυστημάτων που επηρεάστηκαν από την εγκατάσταση πληθυσμών ξενικών-εισβλητικών ειδών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, καθορίζονται ειδικότεροι όροι διαχείρισης και απόρριψης του έρματος των πλοίων για τον περιορισμό της εισαγωγής ξενικών-εισβλητικών ειδών θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας και μικροοργανισμών.

5. Ιδρύεται κέντρο με ενδεικτικό τίτλο «Κέντρο Υποδοχής Δημευμένων Ξενικών Ειδών Πανίδας». Στο Κέντρο φιλοξενούνται, σε συνθήκες που εξασφαλίζουν την υγιή διαβίωση τους, τα δημευμένα ξενικά-εισβλητικά είδη πανίδας, καθώς και τα είδη που κατάσχονται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της χώρας για την εφαρμογή της Σύμβασης CITES, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας επανεξαγωγής στη χώρα προέλευσής τους. Το οικονομικό κόστος φιλοξενίας στο Κέντρο και αποστολής στη χώρα προέλευσης των ειδών αυτών βαρύνει τον προηγούμενο κάτοχο. Οι ειδικότεροι όροι χωροθέτησης, κατασκευής, διοίκησης και λειτουργίας του Κέντρου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 10 – Επιστημονική έρευνα

1. Η πολιτεία λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την προώθηση της επιστημονικής έρευνας που απαιτείται για την επίτευξη του σκοπού προστασίας της βιοποικιλότητας.

2. Η έρευνα για την κατάσταση και τη χρήση των συστατικών της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων και των γενετικών και βιοχημικών πόρων, αδειοδοτείται, ελέγχεται και ενθαρρύνεται από το κράτος.

3. Ως βασικά εργαλεία διαχείρισης της βιοποικιλότητας ορίζονται τα εξής:

α) Η εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένου και αναλυτικού σχεδίου δράσης που επικαιροποιείται ανά πενταετία, η οποία συντάσσεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ανά δεκαπέντε έτη και εγκρίνεται με πράξη υπουργικού συμβουλίου.

β) Απογραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της ελληνικής βιοποικιλότητας, ανά εξαιτία. Το έργο της απογραφής αναλαμβάνει η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος,

Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δύναται να συνάπτει συμβάσεις με φορείς με εγνωσμένη εμπειρία και γνώση στο αντικείμενο, συγκεκριμένα με ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικές εταιρείες, Φορείς Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και μη κυβερνητικές οργανώσεις που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και επάρκεια για την επιστημονική τεκμηρίωση θεματικών ενοτήτων της απογραφής.

γ) Κόκκινοι κατάλογοι των απειλούμενων ειδών πανίδας και χλωρίδας, και τακτική ανά πενταετία επικαιροποίηση αυτών σύμφωνα με τα κριτήρια της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Φύσης (IUCN). Η σύνταξη των καταλόγων αυτών συνιστά αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και μπορεί να ανατίθεται σε φορείς με εγνωσμένη εμπειρία και γνώση στο αντικείμενο, συγκεκριμένα με ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικές εταιρείες ή μη κυβερνητικές οργανώσεις που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και επάρκεια για τη σχετική επιστημονική τεκμηρίωση.

δ) Σχέδια επιστημονικής παρακολούθησης σημαντικών οικοτόπων και ειδών με δεκαετή ορίζοντα. Τα στάδια εκπόνησης των σχεδίων παρακολούθησης και το βασικό περιεχόμενό τους ορίζονται με σχετική απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με τη Γενική Δ/ση Δασών, εφόσον πρόκειται για δασικά οικοσυστήματα. Τα σχέδια επιστημονικής παρακολούθησης αποσκοπούν στην παρακολούθηση του φυσικού περιβάλλοντος και της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης. Διαμορφώνονται από ειδικούς επιστήμονες των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας ή και μέλη επιστημονικών εταιρειών με εγνωσμένη εμπειρία και γνώση στο αντικείμενο ή μη κυβερνητικών οργάνωσεων που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία, τεχνογνωσία και επιστημονική επάρκεια και αναλαμβάνουν την εφαρμογή τους, σε συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς. Τα σχέδια εγκρίνονται από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Για τα αποτελέσματα της επιστημονικής παρακολούθησης οικοτόπων και ειδών συντάσσεται ετήσια έκθεση, που υποβάλλεται στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

4. Οι άδειες για την εκπόνηση μελετών-ερευνών για είδη και οικοτόπους εγκρίνονται από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Στις περιοχές που έχουν συσταθεί και λειτουργούν Φορείς Διαχείρισης, οι άδειες εκπόνησης επιστημονικής μελέτης-έρευνας εκδίδονται μετά από θετική γνωμοδότησή τους.

5. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε χρονικό διάστημα πέντε ετών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου οφείλει:

α) Να έχει απογράψει, κατά τον επιστημονικά πληρέστερο δυνατό τρόπο, τη βιοποικιλότητα της Ελλάδας και να έχει εκτιμήσει τις τάσεις και τις απειλές (συμπεριλαμβανομένων και των ξενικών-εισβλητικών ειδών).

β) Να έχει απογράψει τις ιδιωτικές και δημόσιες επιστημονικές ή μη συλλογές (γονιδιακό υλικό, σπέρματα και γαμετικό υλικό, είδη μικροοργανισμών, μυκήτων, φυτών και ζώων), συμπεριλαμβανομένων των βοτανικών και ζωολογικών κήπων, των φυτωρίων κ.λπ.

γ) Να έχει καταχωρήσει όλα τα παραπάνω σε μια βάση δεδομένων για τη βιοποικιλότητα της Ελλάδας, η οποία θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.

Άρθρο 11 – Ενημέρωση της κοινωνίας

1. Η ανάπτυξη περιβαλλοντικής παιδείας και ενημέρωσης είναι υποχρέωση του κράτους.

2. Η επιστημονικά τεκμηριωμένη περιβαλλοντική ενημέρωση της κοινωνίας αποτελεί ουσιώδες συστατικό της δημοκρατίας και συμβάλλει στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση.

3. Η ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού σε κάθε διαθέσιμη πληροφορία για το περιβάλλον αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης, όπως απορρέει από τη Διεθνή Σύμβαση Άρχους και τη νομοθεσία της ΕΕ. Αντίστοιχη υποχρέωση διευκόλυνσης της πρόσβασης των πολιτών σε σχετικές με την ποιότητα του περιβάλλοντος δημοσιευμένες πληροφορίες επιβάλλεται για κάθε

φορέα συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για την κατάσταση του περιβάλλοντος, όπως είναι τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και οι περιβαλλοντικές μη-κυβερνητικές οργανώσεις.

4. Το Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ), λειτουργώντας ως κρατικός φορέας συγκέντρωσης και διαχείρισης της παραγόμενης γνώσης σχετικά με τη βιοποικιλότητα, δημιουργεί ειδική διαδικτυακή πύλη για τη βιοποικιλότητα, στην οποία αναρτά κάθε διαθέσιμη πληροφορία για την κατάσταση διατήρησης και το καθεστώς προστασίας της ελληνικής βιοποικιλότητας, υπό τη μορφή συγκεντρωτικών εκθέσεων, την τακτικά επικαιροποιούμενη βάση δεδομένων για την ελληνική βιοποικιλότητα καθώς και άλλες σχετικές βάσεις όπως, ενδεικτικά, βάση σχετικής βιβλιογραφίας, παρουσιάσεων σε συνέδρια και συναφών εγκυκλίων και άλλων αποφάσεων. Ευθύνη του ΕΚΠΑΑ είναι η διασύνδεση των εθνικών βάσεων με παγκόσμιες βάσεις δεδομένων.

5. Τα ακαδημαϊκά ιδρύματα, τα ερευνητικά ιδρύματα, οι επιστημονικές εταιρείες, οι περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις και γενικότερα όλοι οι φορείς που διεξάγουν προγράμματα έρευνας και διαχείρισης της βιοποικιλότητας διαθέτουν προς το κοινό όλα τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα που προκύπτουν από το έργο τους. Ως πλέον πρόσφορο μέσο για τη διάθεση της επιστημονικής πληροφορίας προκρίνεται το διαδίκτυο. Από την υποχρέωση δημοσιοποίησης της επιστημονικής πληροφορίας που προκύπτει από τα προγράμματα έρευνας και διαχείρισης εξαιρούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα» οι συντεταγμένες κρίσιμων σημείων των ενδαιτημάτων των απειλούμενων ειδών (φωλιές, τόποι διατροφής, τόποι αναπαραγωγής κ.λπ.).

6. Σε περιοχές όπου υπάρχουν κέντρα ενημέρωσης ή πληροφόρησης για προστατευόμενες περιοχές και τα οποία κρίνονται λειτουργικά, προβλέπεται η συντήρησή τους και η επικαιροποίηση των διαθέσιμων από αυτά πληροφοριών.

Άρθρο 12 –Εθνική Επιτροπή «ΦΥΣΗ»

1. Η απρόσκοπτη λειτουργία της Επιτροπής ΦΥΣΗ 2000 του άρθρου 5 της ΚΥΑ 33318/3028/28-12-1998, της οποίας οι αρμοδιότητες συμπληρώθηκαν με το άρθρο 17 του ν. 2742/1999, αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση του εκάστοτε Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Η Εθνική Επιτροπή ΦΥΣΗ αποτελεί το κεντρικό επιστημονικό γνωμοδοτικό όργανο του Κράτους για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων προστασίας της ελληνικής βιοποικιλότητας. Η Επιτροπή συνεπικουρείται διοικητικά από τις υπηρεσίες του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης.

3. Στο άρθρο 17 του ν. 2742/1999 προστίθενται εδάφια στ' και ζ' ως εξής:
«στ. Επιβλέπει τα προγράμματα επιστημονικής παρακολούθησης και διαχείρισης της βιοποικιλότητας και συνεργάζεται με τους αρμόδιους για την εφαρμογή τους φορείς, ώστε να διασφαλίσει ότι τα παρεχόμενα δεδομένα και οι διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση διατήρησης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων είναι αξιοποιήσιμα για την αποτελεσματική διαχείρισή τους».

«ζ. Συνεργάζεται με τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τη διατύπωση προδιαγραφών για την απογραφή της ελληνικής βιοποικιλότητας, η οποία συντάσσεται ανά δεκαετία».

Άρθρο 13 - Ευθύνη για την προστασία της βιοποικιλότητας

1. Το κράτος λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή οποιουδήποτε κινδύνου που απειλεί τη δομή των οικοσυστημάτων και αποτρέπει, μειώνει ή αποκαθιστά την όποια περιβαλλοντική ζημία.

2. Αρμόδιος φορέας του κράτους για την προστασία της βιοποικιλότητας και την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

3. Η ενσωμάτωση της προστασίας της βιοποικιλότητας σε όλες τις τομεακές πολιτικές που δύνανται να επιφέρουν επιπτώσεις στα είδη και τους οικοτόπους αποτελεί υποχρέωση όλων των

αρμόδιων υπουργείων. Προτεραιότητα δίνεται στην ενσωμάτωση αυστηρών μέτρων προστασίας της βιοποικιλότητας στις τομεακές πολιτικές για την οικιστική, αγροτική και αλιευτική πολιτική, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, τον τουρισμό και την ενέργεια.

4. Στους σκοπούς των νόμων 2508 /1997 (Α΄ 124) και 2742 /1999 (Α΄ 207) ενσωματώνεται η διατήρηση της βιοποικιλότητας.

5. Ο συντονισμός των συναρμόδιων υπουργείων για την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας αποτελεί υποχρέωση της Κυβέρνησης και ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές που δίνονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 14 – Μέτρα για την αποτροπή υποβάθμισης της βιοποικιλότητας

1. α) Σε κάθε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνεται, βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων, μείωση των πληθυσμών ενός ή περισσότερων απειλούμενων ειδών χλωρίδας ή πανίδας, συρρίκνωση του φυσικού χώρου εξάπλωσής τους, υποβάθμιση της κατάστασης ή συρρίκνωση των οικοτόπων που είναι απαραίτητοι για την επιβίωση των ειδών αυτών ή οικοτόπων προτεραιότητας, σύμφωνα με το παράρτημα Ι της Οδηγίας 92 /43 /ΕΟΚ και ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο αυτό συμβαίνει, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί, με πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας, να καθορίζει κατεπειγόντως κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για την αντιμετώπιση της κατάστασης και την επαναφορά στην προηγούμενη κατάσταση των πληθυσμών των ειδών ή του γεωγραφικού χώρου εξάπλωσής τους ή της έκτασης και κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων. Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι, ενδεικτικά, η διακοπή κατασκευαστικών εργασιών, η διακοπή ή τροποποίηση των όρων λειτουργίας έργων, η απαγόρευση της πρόσβασης του κοινού σε συγκεκριμένες περιοχές, ο περιορισμός ή η απαγόρευση της θήρας, η μείωση των απολήψιμων ποσοτήτων ύδατος από πηγές, λίμνες, ποταμούς ή ταμειυτήρες, η εισαγωγή στη φύση ατόμων του απειλούμενου είδους, η απομάκρυνση ξενικών - εισβαλλόντων ειδών και εν γένει κάθε πρόσφορο κατά περίπτωση μέτρο.

β) Η κατάσταση των ως άνω στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος και η εφαρμογή και τα αποτελέσματα των λαμβανόμενων μέτρων ως συνέπεια της διαπιστωθείσας κατά τα ως άνω υποβάθμισης, παρακολουθούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

γ) Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δύναται να μεταβάλλει το περιεχόμενο των ληφθέντων μέτρων, να λαμβάνει πρόσθετα τέτοια ή να καταργεί κάποια από αυτά με απόφασή του. Εφόσον διαπιστώνεται η ανάγκη λήψης μέτρων ισχύος μεγαλύτερης των δύο ετών ή μόνιμου χαρακτήρα, αυτά λαμβάνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των συναρμόδιων υπουργών. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ισχύει η απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

δ) Κατά την έκδοση της ως άνω απόφασης και καθ' όλο το χρονικό διάστημα ισχύος των ανωτέρω μέτρων, τα σχετικά είδη χλωρίδας ή πανίδας ή οι οικοτόποι εγγράφονται σε ειδικό κατάλογο απειλούμενων ειδών ή οικοτόπων. Από τον κατάλογο αυτόν διαγράφονται, μόνο αφού διαπιστωθεί η επαναφορά σε ικανοποιητική κατάσταση των πληθυσμών, της γεωγραφικής εξάπλωσής τους ή της έκτασής που καταλαμβάνουν, αντίστοιχα.

ε) Η ως άνω απόφαση δύναται να συνοδεύεται από διαχειριστικό σχέδιο με αντικείμενο την αποκατάσταση της διαπιστωθείσας υποβάθμισης. Το διαχειριστικό σχέδιο περιλαμβάνει περιγραφή των απαιτούμενων διαχειριστικών δράσεων για την προστασία και επιβίωση του θιγόμενου είδους ή οικοτόπου, κριτήρια και δείκτες για την εκτίμηση της πορείας αποκατάστασης καθώς και εκτίμηση του απαιτούμενου χρόνου ισχύος των επειγόντων μέτρων και του κόστους για την εφαρμογή τους.

2. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζει με απόφασή του κίνητρα για την προστασία της βιοποικιλότητας και των σημαντικών οικοσυστημάτων, όπως βραβεία, πλαίσιο οικονομικών ενισχύσεων και μητρώα επιχειρήσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα οι οποίες εφαρμόζουν κατά την παραγωγική διαδικασία υποδειγματικές πρακτικές προστασίας της βιοποικιλότητας.

3. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 προστίθεται εδάφιο γ ως εξής: «γ) Ως 'υποβάθμιση' του περιβάλλοντος θεωρείται επίσης η πρόκληση περιβαλλοντικής ζημίας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για την περιβαλλοντική ευθύνη βάσει της αρχής 'ο ρυπαίνων πληρώνει'».

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αναριθμείται σε 3α και προστίθενται σε αυτήν εδάφια β) και γ) ως εξής:

«β) επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 8 μηνών και χρηματική ποινή, αν η υποβάθμιση του περιβάλλοντος έλαβε χώρα εντός των περιοχών του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, όπως εκάστοτε ισχύει.

γ) επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 8 μηνών και χρηματική ποινή, αν η υποβάθμιση του περιβάλλοντος έλαβε χώρα εντός της παράκτιας ζώνης, μικρών παράκτιων υγροτόπων και αμμωδών εκτάσεων».

Άρθρο 15 - Διαχείριση της πληροφορίας με σκοπό την προστασία της βιοποικιλότητας

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που εκδίδεται εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις των προδιαγραφών συλλογής ερευνητικών ή άλλων δεδομένων για το περιβάλλον, κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της οδηγίας 2007/2/EK (οδηγία INSPIRE).

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες και οι φορείς και εποπτευόμενοι οργανισμοί του δημοσίου τομέα που είναι αρμόδιοι για την έκδοση σχεδίων, κανονιστικών ή ατομικών διοικητικών πράξεων, την εκπόνηση ή έγκριση μελετών ή την παραλαβή δημοσίων έργων, που αφορούν προστατευόμενες περιοχές και περιλαμβάνουν γεωχωρική πληροφορία, οφείλουν να τηρούν ηλεκτρονικό αρχείο με τα στοιχεία για το περιβάλλον και την καταχώρηση των περιβαλλοντικών γεωχωρικών ή άλλων δεδομένων που περιέχουν. Για την έκδοση των κανονιστικών ή ατομικών διοικητικών πράξεων ή εγκρίσεων μελετών, οι αιτήσεις και οι μελέτες που κατατίθενται στους φορείς του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή. Υποχρέωση αποστολής ηλεκτρονικού αρχείου έχουν και οι ιδιωτικοί φορείς, για έργα που υλοποιούνται σε προστατευόμενες περιοχές. Οι προδιαγραφές των ηλεκτρονικών αρχείων, όπως η δομή και ο μορφότυπος του αρχείου, το σύστημα αναφοράς καθώς και οι απαιτήσεις ακρίβειας της γεωπληροφορίας, καθορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, κατόπιν σχετικής γνώμης Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας. Σε κάθε περίπτωση, η γεωχωρική πληροφορία που περιλαμβάνεται θα είναι γεωαναφερμένη.

3. Εντός έξι μηνών από την έγκριση του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας Γεωπληροφορίας και Υπηρεσιών, όπως προβλέπεται για την εφαρμογή της οδηγίας INSPIRE, κάθε υπηρεσία που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο υποχρεούται να εναρμονίσει σύμφωνα με αυτό, τις διαδικασίες και προδιαγραφές σύνταξης και έκδοσης διοικητικών πράξεων αρμοδιότητάς της που περιέχουν γεωχωρική πληροφορία και αφορούν τη βιοποικιλότητα ή προστατευόμενες περιοχές, αφού προηγουμένως αποστείλουν σχετικό ενημερωτικό σημείωμα στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.